

De veilige werkplaats: arboverbeteringen in het garagebedrijf

'Gebruikt u de arbocatalogus in uw bedrijf?', is een vraag die we aan veel mensen uit het garagebedrijf stellen. 'Gebruik ik de arbowattes?', was één van de tegenvragen. Niet eens uit onwetendheid. Want 'arbo' is een bekend begrip in het garagebedrijf. Soms met een negatieve en soms met een positieve lading. De reactie tekent wel de uitdaging die de branche heeft. De uitdaging om de gereedschapskist met arbo-instrumenten voor het voetlicht te krijgen van de 90.000 medewerkers in 13.000 bedrijven in de automotive.

Theo-Jan Heesen en Josje Salentijn

Is er een behoefte aan die instrumenten? De Arbeidsinspectie spreekt harde woorden over de veiligheid en gezondheid: 'De sociale partners, BOVAG en vakbonden investeren al jaren in het ontwikkelen van arbobeleidsinstrumenten voor garagebedrijven. Voorlichtingsfilms, aandacht voor arbeidsomstandigheden in vakbladen en op een speciale website zorgen niet voor veiliger werken.' De statis-

tielen ondersteunen deze gedachtegang ook nog eens. Zonder inzicht in de praktijk van het garagebedrijf schetsen de cijfers van de Arbeidsinspectie een bedrijfstak waar het gevaar op de loer ligt. En waar bedrijven niet vooruit te branden zijn. Maar bij het horen van de verhalen van monteurs, werkplaatschefs, managers en sociale partners krijgen de kille statistieken een andere betekenis.

Investeren

Veel partijen investeren inderdaad al jaren in verbeteringen. Meest zichtbare resultaat is de site www.arbomobiel.nl. Deze website bundelt alle kennis en ervaring op dit vlak. Daar staan de branche-RI&E instrumenten en arbocatalogi voor de tien bedrijfstakken. Hier vindt de garagehouder veel informatie over de prioritaire risico's: machineveiligheid, geluid, zwaar werk en gevaarlijke

De veiligheid in garages kan nog een stuk beter, maar de goede weg is ingeslagen

De preventiemedewerker praktijk

Van de garagehouders met een heftruck verwisselt een aanzienlijk deel een kapotte tl-buis door een pallet op de lepel van de heftruck te plaatsen en zo de lamp te wisselen. Sommigen hebben door deze werkwijze een ernstig ongeval meegemaakt. Dat is geen toeval: tot nu toe vielen er – in heel Nederland – zes doden en 1700 ernstig gewonden te betreuren met dit hijsmiddel.

stoffen. Ditzelfde geldt voor de fietsenmakers, autowasbedrijven, verhuurbedrijven en tankstations. Zij hebben zo hun eigen risico's en eigen oplossingen, zoals bijvoorbeeld agressie en geweld bij tankstations.

Over bekendheid heeft 'arbo' niet te klagen. De risico-inventarisatie is door het overgrote deel van de bedrijven ingevuld. Zoals alle lijstjes worden ingevuld, hoe vervelend bedrijven het soms ook vinden. Voor de brandverzekeraar, importeur, gemeente en dus ook voor arbo. Maar de schoen wringt als het gaat om verbeteracties. Hiervoor zijn twee redenen. Het vertalen van ingevulde lijstjes naar verbeteracties is moeilijk. En de impopulariteit van het begrip 'arbo'.

Struikelblokken

De hoofdmoot van de garageondernemingen behoort tot het kleinbedrijf. Het is de ondernemer, de echtgenoot of de administrateur die arbo in het takenpakket heeft. Voor deze groep is dit het zoveelste onderwerp dat hoort bij het voeren van een bedrijf. Tijd- en kennisgebrek vormen een belangrijk struikelblok om verbeteracties uit te voeren.

Voor het grootbedrijf zit de moeilijkheid ergens anders. Veel van de grotere bedrijven pakken het thema zakelijk op: arbo is een risico dat goed gemanaged moet worden. De vraag bij het grootbedrijf luidt: moet arbo in de lijn of in de staf worden belegd? In de staf is vaak nog het antwoord. Er zijn jaarplannen en verbeteracties en er is een staffunctionaris die dit aanstuurt. En hoe krijg je als staffunctionaris resultaatverantwoordelijke (lees: omzet en winstverantwoordelijke) locatiemanagers zo ver dat ze sturen op veiligheid en gezondheid? Dat is pittig.

En als het wel lukt om verbeteringen door te voeren dan is daar nog eens het slechte imago dat arbo heeft. Want de relatieve bekendheid van het begrip wil niet zeggen dat het een populair onderwerp is in de werkplaatsen. Integendeel, misschien is de bekendheid wel te danken aan het slechte imago. Tegenstrijdige of onduidelijke eisen

van brandweer, gemeente en arbodienst. Arbeidsinspecteurs die een afscherming eisen bij een vijftig jaar oude en zelden gebruikte kolomboormachine. De lijst is eindeloos. Onbegrepen vragen over ongewenst gedrag in de RI&E. Dit alles maakt dat voor velen 'arbo' een begrip is dat staat voor onzinnige, overbodige en bureaucratische regeltjes. Niet iets waar je wat harder voor gaat lopen.

Actie

Toch moet er iets gebeuren. Daar zijn sociale partners het wel over eens. Het ontbreekt de bedrijven ook niet aan goede wil. Bij veel bedrijven is er een sterke sociale band tussen collega's. Het verloop onder monteurs is door de bank genomen laag. Vakmanschap staat hoog in het vaandel. Maar te veel ongelukjes, de vergrijzing en het opdoemend tekort aan vakmensen zijn zo maar wat redenen die tot actie nopen. Maar wat moeten de garagehouders doen om de statistieken van de Arbeidsinspectie op te vijzelen? Het zijn de sociale partners zelf die de route uitzetten. Waar tot voor kort de branche bezig was met het ontwikkelen van instrumenten, vinden ze dat het nu tijd is om die instrumenten – mooi samengebondeld in de Arbocatalogus – te gebruiken.

Verandering

Vanuit vakmanschap moeten verbeteringen worden doorgevoerd. Hoe maak je een monteur duidelijk dat gehoorbescherming echt noodzakelijk is? Verpak de boodschap anders en heb aandacht voor de ontvanger. De nadruk moet niet liggen op wat niet mag, maar op datgene wat nodig is om goed te werken. De leidinggevende – of werkplaatschef – is de boodschapper. Veel leidinggevendenden vinden dit lastig. Waarom doet de monteur niet wat hij vraagt? En wat kan hij doen als de monteur zich niet aan de opdrachten houdt? Dat vraagt om dialoog, opleiding, bewustwording en sancties. Daarnaast moet duidelijker worden wat 'arbo' oplevert. Met een vergrijzende populatie is de link met 'duurzame inzetbaarheid' snel gelegd. Maar wat betekent dat concreet

Arbo Magazine gaat dit jaar iedere maand op bezoek bij een branche om te kijken hoe het gaat met de implementatie van de arbocatalogus. Zijn er al concrete resultaten geboekt? Wat is lastig bij de implementatie en vooral wat kunnen andere sectoren leren van de verschillende catalogi?

in een werkplaats van zes medewerkers waarvan twee de vijftig zijn gepasseerd? Minder taken, meer hulpmiddelen? De oplossing is er nog niet. Werkgevers en werknemers moeten vaststellen wat een veilige werkplaats hen oplevert.

In het rapport van de Arbeidsinspectie staan ook positieve punten. Zo staat er dat het aantal bedrijven zonder overtredingen bijna is verdubbeld ten opzichte van een paar jaar geleden. Daarnaast leidt fysieke belasting bijna nergens meer tot waarschuwingen. En preventiemedewerkers maken steeds vaker onderdeel uit van het bedrijf.

De veiligheid in garages kan nog een stuk beter, maar de positieve lijn die in het rapport is te lezen klinkt ook steeds vaker door in de branche. De arbocatalogus is als begrip dan misschien nog niet zo bekend. Belangrijker is dat veel bedrijven de weg naar informatie uit de arbocatalogus steeds beter leren kennen. De bedrijfstak sleutelt door aan een veilige en gezonde werkplaats. ☞

Theo-Jan Heesen – Trajectplus – en Josje Salentijn – Salentijn Consult – maken onderdeel uit van het netwerk De Goede Praktijk. Samen verzorgen zij voor Stichting OOMT arbo-trainingen in de automotive sector. Voor meer informatie kijk op: www.degoedepraktijk.nl

Tips voor gezonder werk in de automotive

- Zwaar werk: Hulpmiddelen om vrachtwagenbanden naar de as te rijden en op juiste hoogte te brengen verminderen de belasting met aanmerkelijk.
 - Geluid: Compressor niet in de werkplaats zetten maar ergens waar geen mensen werken. Zorgt voor een aanzienlijke verlichting van het geluidniveau.
 - Machineveiligheid: Onderhoud en keuringen van machines en ook de hefbruggen bijhouden
- Meer tips op www.arbomobiel.nl